

Samenvatting

Bomen kunnen verschillende functies vervullen en maken deel uit van het woon- en leefklimaat in de gemeente Leudal. De functies van bomen kunnen onder andere betrekking hebben op de natuur en ecologie, toerisme en recreatie, representativiteit en verkeersgeleiding. In de gemeente Leudal staan circa 35.000 gemeentelijke bomen en bezit de gemeente circa 220 hectare bos.

Aanplant van bomen

Daar waar voldoende ruimte is moet een boom kunnen uitgroeien tot een volwassen boom met de bijbehorende habitus. Om dit te bereiken moet er voldoende aandacht besteed worden aan de (ondergrondse) groeiplaats. Voor de grootte van de ondergrondse groeiplaats geldt minimaal 0,75 m³ doorwortelbare ruimte per m² toekomstige kroonprojectie van een boom. Wanneer bomen in de verharding geplaatst worden moet er bomenzand of bomengranulaat toegepast worden. Beplantingen, welke in het buitengebied gerealiseerd worden, moeten bestaan uit inheems en bij voorkeur streekeigen sortiment. Bij aanplant van bomen, uitgevoerd door derden, geldt een termijn van minimaal 1 jaar voor de nazorg en is de inboet voor de aannemer.

Beheer van bomen

Controle en beheer zijn noodzakelijk om bomen naar een goede vorm en gezondheid te begeleiden en de veiligheid te garanderen. Alle gemeentelijke bomen moeten regelmatig visueel gecontroleerd worden. Uitgaande van een totaal bomenbestand van circa 35.000 gemeentelijke bomen en een gemiddelde controlefrequentie van 1 x per 7 jaar, moeten jaarlijks 5.000 bomen gecontroleerd worden. Daarnaast bestaat regulier boomonderhoud ook uit het frequent snoeien van bomen.

Waardevolle en monumentale bomen

Waardevolle bomen zijn zeer belangrijke groenelementen die van regionaal belang zijn. Monumentale bomen zijn opgenomen in het landelijke register van de Bomenstichting en zijn van nationaal belang. In opdracht van de gemeente is een Bomenlijst opgesteld waarop de waardevolle en monumentale bomen en houtopstanden zijn opgenomen, zowel gemeentelijk alsook particulier eigendom. In totaal zijn ruim 1200 objecten (bomen en houtopstanden) opgenomen op de Bomenlijst.

Bomen in Bestemmingsplan Buitengebied

De waardevolle en monumentale bomen en houtopstanden, staande in het buitengebied, worden opgenomen in het op te stellen Bestemmingsplan Buitengebied. Daarbij wordt de toekomstige kroonprojectie van de bomen en houtopstanden als bestemming "groeiplaats bomen" opgenomen. In de bestemmingsplanvoorschriften moeten duidelijke randvoorwaarden gesteld worden voor de bestemming "groeiplaats bomen".

Beleidslijn compensatie bomenkap

Om de kwaliteit en kwantiteit van kleine landschapselementen en houtopstanden in het buitengebied in stand te houden en toch bepaalde ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken is er een beleidslijn compensatie bomenkap opgesteld. Wanneer er zwaarwegende belangen zijn om een kapvergunning of aanlegvergunning te verlenen voor het verwijderen van een waardevolle houtopstand wordt altijd een compensatie cq herplantplicht opgelegd. Op basis van de beleidslijn compensatie bomenkap moet de compensatie minimaal 150 procent zijn van de oppervlakte van de verwijderde houtopstand, moet (uiteindelijk) minimaal dezelfde kwaliteit behalen en moet uitgevoerd worden in de directe omgeving.

Bescherming bomen

Bij werkzaamheden in de nabijheid van (potentieel) waardevolle en monumentale bomen worden boombeschermende maatregelen en voorwaarden gehanteerd. Het afzetten van de gehele kroonprojectie van de boom of houtopstand met een vaste omheining is een minimumvereiste bij bouwprojecten en grondwerken. Ook voor het leggen van kabels en leidingen bij bomen worden boombeschermende maatregelen gehanteerd. Machinaal graven in de wortelzone is in principe niet toegestaan. Kabels en leidingen, onder boomwortels, worden alleen aangelegd door middel van handmatig ondergraven en/of onderboren.

Aanpassing kapvergunning

Voorheen moest voor het kappen van iedere boom een kapvergunning aangevraagd worden. Meer dan 90 procent van de aanvragen werd gehonoreerd, zonder dat herplantplicht werd opgelegd. In verband met deregulering voor de burgers en verminderde administratieve lasten is gekozen voor een vereenvoudiging van de kapvergunning. Bomen welke niet beeldbepalend of anderszins waardevol zijn, staan niet op de Bomenlijst, vallen buiten het nieuwe kapbeleid en kunnen dus zonder kapvergunning geveld worden. Voor het vellen van bomen en houtopstanden, welke wel zijn opgenomen op de bomenlijst, moet altijd een kapvergunning aangevraagd worden. Kapvergunning wordt dan alleen verleend als:

- a. de boom dood is en een direct gevaar vormt voor bebouwing, omwonenden, gebruikers van het perceel en/of verkeer en er geen alternatieven zijn voor kap;
- b. de boom een dodelijke ziekte of aantasting heeft (bijvoorbeeld zonnebrand bij beuken, of een aantasting door de reuzenzwam) en een direct gevaar vormt voor bebouwing, omwonenden, gebruikers van het perceel en/of verkeer en er geen alternatieven zijn voor kap;
- c. het vellen van de boom noodzakelijk is ten behoeve van duurzame instandhouding van een object (bijvoorbeeld een waardevolle of monumentale houtopstand, monument);
- d. de boom moet wijken voor de uitvoer van een bouwplan welk past binnen het bestemmingsplan resp. waarvoor anderszins een planologische voorziening is getroffen (b.v. ontheffing);
- e. het belang dat gediend wordt met het kappen van de boom/bomen zwaarder weegt dan het belang/waarde van de boom/houtopstand.

Wordt een kapvergunning verleend voor het vellen van een waardevolle of monumentale boom of houtopstand, dan wordt altijd herplantplicht of compensatie opgelegd. Herplanten of compenseren moet uitgevoerd worden binnen 3 jaar na vergunningverlening. De minimale grootte van het plantmateriaal is voor bomen maat 12-14 en voor bosplantsoen maat 100/125.

Van een verleende kapvergunning kan pas gebruik gemaakt worden alsook alle andere vergunningen, welke noodzakelijk zijn voor de activiteiten waarvoor de houtopstand gekapt moet worden, verleend zijn (bijvoorbeeld een bouwvergunning). Een kapvergunning is maximaal 3 jaar geldig na vergunningverlening.

Illegale kap

Wanneer een boom of houtopstand, welke is opgenomen op de Bomenlijst, zonder vergunning wordt gekapt is er sprake van illegale kap. Bij illegale kap krijgt de boomeigenaar de gelegenheid om alsnog een kapvergunning aan te vragen (legalisatie). Bij een kapaanvraag, als gevolg van illegale kap, hoort een verhoogd legestartief van € 150,00. Zou geen kapvergunning verleend worden, dan wordt de waarde van de teniet gedane boom of houtopstand bepaald met de waardebeoordeling welke door de NVTB wordt gehanteerd en moet hergeplant of gecompenseerd worden.

Gemeentelijke bijdrage aan particuliere waardevolle en monumentale bomen

Om particulieren tegemoet te komen, wanneer zij eigenaar zijn van een boom of boomgroep welke is opgenomen op de Bomenlijst, worden deze bomen meegenomen met de reguliere visuele boomveiligheidscontrole. Daarnaast kunnen particuliere boomeigenaren een gemeentelijke bijdrage krijgen in de kosten voor bijvoorbeeld achterstallige onderhoudsmaatregelen en een groeiplaatsonderzoek. De boomeigenaar blijft echter te allen tijde verantwoordelijk voor de boom.

Financiën

Uitgaande van een visuele boomveiligheidscontrole van circa 5.000 bomen per jaar en daarnaast Nader Technisch Onderzoek (NTO) van gemiddeld 200 bomen per jaar worden de jaarlijkse kosten voor de totale boomcontrole geraamd op € 35.000,00. Daarnaast moeten bomen ook regelmatig onderhouden worden. Gerekend wordt met een gemiddelde onderhoudsfrequentie van 1 x per 7 jaar, wat overeenkomt met 5.000 bomen per jaar. De totale kosten voor het regulier boomonderhoud worden geraamd op € 80.000,00 per jaar. Deze kosten kunnen gedekt worden binnen de beschikbare budgetten omgeving en ruimtelijke kwaliteit.